

نگاهی دیگر به گردشگری ساحلی

(غرب مازندران)

نویسنده: دکتر سید اسماعیل نجفی

سرشناسه	نجفی، سید اسماعیل، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	نگاهی دیگر به گردشگری ساحلی (غرب مازندران) / نویسنده سید اسماعیل نجفی؛ ویراستار سیده راحیل موسوی.
مشخصات نشر	نوشهر: ناسنگ، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۷۴ ص. : جدول؛ ۱۴ × ۲۰ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۴۲۸-۳۱-۲
وضعیت فهرست نویسی	قیپا
یادداشت	کتابنامه
موضوع	گردشگری زیست محیطی -- ایران -- مازندران
موضوع	Ecotourism -- Iran -- Mazandaran
موضوع	گردشگری زیست محیطی -- مدیریت
موضوع	Ecotourism-- Management
موضوع	مناطق ساحلی -- ایران -- مازندران -- مدیریت -- جنبه های زیست محیطی
موضوع	Coastal zone management-- Iran -- Mazandaran-- Environmental aspects
شناسه افزوده	وسوی، سیده راحیل، ۱۳۶۹ -، ویراستار
رده بندی کتب	G155 / ۳۷۹۳۱ ن ۹۸۵
رده بندی دیوید	۵۵۲۲/۹۱۸
شماره کتابشناسی	۵۱۲۰۶۲

نام کتاب	: نگاهی دیگر به گردشگری ساحلی (غرب مازندران)
نویسنده	: سید اسماعیل نجفی
ویراستار	: سیده راحیل موسوی
صفحه آرا	: واحد تولید ناسنگ
چاپ اول	: بهار ۱۳۹۷
شمارگان	: ۵۰۰ جلد
قیمت:	: ۸۵۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۲۸-۳۱-۲

نشانی انتشارات: مازندران، نوشهر، خیابان گلزار، خیابان شاهد، پ ۳۷

ش تماس: ۰۱۱۵۲۱۴۴۳۶۲ مشاوره جهت نشر: ۰۹۱۱۳۹۵۴۶۱۵

پست الکترونیکی: Nashr.nasang@gmail.com

فهرست مطالب

.....	آغاز سخن	۵
.....	گردشگری	۹
.....	اهمیت گردشگری	۱۱
.....	انواع گردشگری	۱۳
.....	عوامل مؤثر بر افزایش کارایی صنعت گردشگری	۱۵
.....	اثرات فرهنگی - معاشی گردشگری	۱۷
.....	اثرات زیست محیطی گردشگری	۲۶
.....	گردشگری ساحلی	۳۹
.....	مفهوم گردشگری ساحلی	۳۹
.....	ساحل جنوبی دریای خزر و نوار ساحلی استان مازان	۴۰
.....	منابع مهم در گردشگری ساحلی	۴۲
.....	زیرمنطقه های مناسب برای گردشگری ساحلی	۴۳
.....	راهنماهای مؤثر و مثبت گردشگری ساحلی	۴۴
.....	پیامدهای مثبت و منفی گردشگری ساحلی	۴۵
.....	پیامدها و عواقب گردشگری ساحلی در منطقه	۴۹

۵۶	رابطه بخش گردشگری ساحلی و کشاورزی در منطقه
۶۲	رابطه بخش گردشگری ساحلی و توسعه‌ی خانه‌های دوم در منطقه
۶۵	سخن آخر
۶۹	فهرست منابع

www.ketab.ir

آغاز سخن

فعالیت گردشگری امروزه به عنوان یکی از مهم‌ترین و پویاترین فعالیت‌ها در جهان مطرح است. به طوری که شمار گردشگران خارجی و داخلی و میزان درآمدزایی آن در سطح جهانی پیوسته رو به افزایش است. از طرف دیگر درصد عمده‌ای از این فعالیت گردشگری را گردشگری متکی بر طبیعت تشکیل می‌دهد و بخش عمده‌ای از این فعالیت در سطح جهان در حال حاضر در نواحی ساحلی متمرکز شده است.

گردشگری ساحلی به عنوان یکی از سریع‌ترین نواحی در حال رشد گردشگری به شمار می‌آید. بر این اساس گرچه رشد گردشگری ساحلی، فواید زیادی را برای نواحی ساحلی به همراه داشته است ولی گسترش بی‌رویه آن منجر به پیامدهای منفی زیست‌محیطی نیز شده است. به طور نمونه گردشگری بدون برنامه‌ریزی از طریق فاضلاب‌های ناشی از توسعه فعالیت‌های گردشگری منجر به تخریب زیستگاه‌های دریایی نزدیک ساحل

شده است و یا قایق‌رانی به عنوان یکی از فعالیت اصلی گردشگری ساحلی، زیستگاه‌های دریایی را که گنجینه تنوع زیستی را حمایت می‌کنند، تحت تاثیر قرار داده است.

همچنین تخلیه مقادیر عظیمی از رسوبات ناشی از ساخت‌وساز پروژه‌های توسعه گردشگری ساحلی و فعالیت‌های وابسته با اهداف تجاری را می‌توان از دیگر اثرات زیان‌بار دانست. همچنین توسعه فعالیت‌های گردشگری در سواحل می‌تواند پیامدهای مخرب زیست‌محیطی دیگری را به همراه داشته باشد. ازدیاد فشار بر تسهیلات و امکانات زیربنایی، آشفته‌گی اجتماعی، آسیب به سنت‌های فرهنگی و محیط‌زیست فرهنگی از این موارد است.

این واقعیات آشکارا بارگر آن است که تعادل بین گردشگری و محیط‌زیست بسیار حساس بوده و حفظ این تعادل از طریق برنامه‌ریزی مناسب و مدیریت پایدار گردشگری در نواحی ساحلی ضروری است.

با توجه به ماهیت روابطی که بین گردشگری ساحلی و محیط‌زیست وجود دارد، شناسایی و درک این تعاملات و عوامل مربوط به آن، به طور قابل ملاحظه‌ای آسیب‌ها و تهدیدهای محیطی مربوط به گردشگری را در نواحی ساحلی کاهش می‌دهد.

در همین راستا پژوهشی با هدف بررسی اثرات توسعه گردشگری بر سواحل جنوبی دریای خزر در نظر گرفته شده است که هرساله پذیرای گردشگران فراوان داخلی است. مطالعات کتابخانه‌ای، یافته‌های میدانی و

تکمیل پرسشنامه که توسط ساکنین پر شده است بیانگر این است که توسعه این نوع گردشگری اثرات فراوانی را بر جای گذاشته است که مهم‌ترین آن‌ها تغییر کاربری اراضی، آلودگی آب‌های ساحلی و از بین رفتن چشم‌انداز ساحلی است.

همچنین مطالعات نشان داده است که در صورت نداشتن برنامه‌ای صحیح در راستای ایجاد توسعه‌ی پایدار گردشگری در نواحی ساحلی این شهرستان، در آینده‌ای نزدیک اراضی این شهرستان دیگر جوابگوی گردشگر، نمی‌باشد. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که می‌توان با توسعه و گسترش زیرساخت‌ها بر تعداد گردشگران افزود تا منبع درآمد خوبی برای ساکنان باشد. سواحل طبیعی از جاذبه‌های اصلی گردشگری در همه جای دنیا به حساب می‌آیند. گشتن در ساحل، قایق‌سواری، غواصی، جمع کردن صدف‌ها و تماشای طلوع و غروب زیبای خورشید، از جاذبه‌هایی است که مردمان را از همه‌جا به سواحل زیبای شمالی و جنوبی ایران می‌کشاند. دریای خزر به عنوان بزرگترین دریاچه روی زمین برای کشورهای اطراف خود منافع دریایی و محیطی فراوانی ایجاد کرده است که یکی از آن‌ها، جود شرایط مساعد زیست‌محیطی و خلق چشم‌اندازهای بسیار زیبای طبیعی و توریستی در سواحل جنوبی آن است.

این منطقه همچنین دارای جذابیت‌های متعدد توریستی دیگر اعم از تاریخی، فرهنگی اجتماعی، درمانی و تفریحی بوده و در مجموع از نظر

گردشگری تفریحی و اکوتوریست‌های داخلی و خارجی و مشتاقان و علاقه‌مندان به طبیعت و دریا بسیار اهمیت دارد. عامل اصلی جذب توریسم فضای طبیعی منطقه موردنظر می‌باشد که از اهمیت خاصی برخوردار است.

سواحل جنوبی دریای خزر از پربیننده‌ترین مقاصد گردشگری جهان است که هر ساله پذیرای میلیون‌ها نفر گردشگر هستند. نواحی شهری که محاطه وسیعی از جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی را دربر می‌گیرد در زمینه گردشگری، فعالیتهای وابسته به آن، به شدت مورد بهره‌برداری قرار گرفته است.

افزایش تعداد سافرها، شهرها و رشد گردشگری شهری تاثیر بسیاری بر شهرها گذاشته که توسعه زیرساخت‌های گردشگری سهم زیادی در تغییرات اراضی، شکل و کارکرد نواحی شهری داشته و تصویر شهر تحت تاثیر انواع هتل‌ها و خدمات جنبی ارائه‌شده قرار می‌گیرند. بررسی وضعیت اثرات زیست‌محیطی گردشگری ساحلی بیانگر وضعیت نه‌چندان مطلوب است. تحقیق نشان می‌دهد که انواع آلودگی‌های زیست‌محیطی مانند تخریب اراضی زراعی و باغی، تخریب چشم‌انداز ساحل، آلودگی آب‌ها و افزایش ساخت‌وساز بی‌رویه در منطقه مورد مطالعه از جمله اصلی‌ترین پیامدهای منفی گردشگری بوده است. در این کتاب سعی بر آن است اثرات مثبت و منفی گردشگری ساحلی بررسی شود.